

Sant Feliu de Guixols, 30 de Setembre 1959.

Senyor J. Vicens Vives.
Barcelona.

Distingit i benivolgut amic:

Josep Pla ha tingut la bondat d'encarregar-se de dir-vos el favor que jo us volia demanar, i la vostra resposta, que ell m'ha comunicat, per a mi no pot ser més amable ni més falaguera.

Tinc, en efecte, quatre volums de "Viatges i Somnis" en mans de l'altre excel·lent amic nostre, l'editor Josep Mª Cruzet. Els dos primers, "Per terres ibèriques", contenen, o jo voldria al menys que contenissin la visió que tinc d'una península tan deixada de la mà de Déu, - barrejada amb mil altres coses diverses, que fan aqueixa nova obra meua més semblant a una divagació atzarosa, intel·lectual i sentimental, a la faisó de Montaigne i de Sterne, que no pas a un llibre ple d'estructura i de doctrina.

Tot rient rient, però, o tot passant pasant, hi toco molta cosa delicada, perquè és viva, i és possible, si cau en males mans, com ho solen ser les dels censors que vergonyosament ara ens imposen, que el meu text desvetlli els estúpids rezels que ja sabeu.

Per això és que acudeixo a vós, a demanar-vos ajuda, fiat en l'estimació que és cert em teniu i a la qual també és clar que hi corresponc amb la que de lluny jo per vós sento.

Els serveis que voldria són dos: primer, que us prenguessiu la pena de llegir (no és pas molt llarg) el text de "Castella endins", que l'amic Cruzet us farà a mans. Hi tracto temes d'història, i no soc pas, ni de bon tros, un historiador ben reblat. Els he tractat, a més, de cor i de memòria, és a dir, sense preparació especial prèvia ni verificació posterior. ¿Voleu veure, vós que dormint hi veureu més que jo despert, si hi ha cap relliscada? Em sabria greu que alguna se m'escapés, perquè això podria afeblir i perjudicar la tesi que, com aquell qui no hi toca, jo defenso, - i que em penso és la "nostra". Vós, amb un sol cop d'ull, em podeu lliurar de tota angúnia.

L'altre servei, si creieu que la cosa s'ho val, és que feu els possibles perquè no m'amordaci la censura. Us juro que ni remotament jo crec que sigui pecaminós, en cap sentit honest, el que jo dic i dono a entendre. I per això trobaria una iniquitat més de les ^{que} venim sofrint els catalans, que ni ens deixessin dir coses tan clares, elementals, certes i exposades amb tanta de mesura.

Per endavant tot el meu agraïment. Jo encara penso estar per aquí tot l'Octubre. Si us llegués de passar-hi i deixar-vos veure, n'estaria molt content. Altrement, us ofereixo des d'ara, ple

de goig, la meva nova casa a Barcelona, Copèrnic, 5, lr., 2^a,
que encara no he estrenat, però penso fer-ho el vinent Novembre,
i on sempre trobareu un home vell ple d'il·lusions i un bon amic
que us estima i admira.

Ben cordialment,

Gaspar
Senyor J. Vicens Vives
Barcelona

Sant Pere, 4.
Sant Feliu de Guíxols.

Josep Pla ha tingut la bondat d'encarregar-se de dir-vos
el favor que jo us vull demanar, i la vostra resposta, que ell m'
ha comunicat, per a mi no pot ser més amable ni més satisfactoria.

Tinc, en efecte, quatre volums de "Vistes i somnis" en
mans de l'altre excel·lent amic nostre, l'editor Josep M. Cruzet.
Els dos primers, "Per terres d'èpica", contenen, o jo voldria al
menys que continguessin la visió que tinc d'una península tan deixada
de la mà de Déu, - barrejada amb mil altres coses diverses, que fan
suscitar noves i noves qüestions i una diversió estroica, intel·
lectual i sentimental, a la llum de l'ontologia i de l'ètica, que no
pas a un llibre ple de doctrines.

Tot rient, però, o tot passant passant, hi ha molts
tas coses delicades, però és viva, i és possible, si en cas de males
nans, com ho solen ser les dels censors que vertiginosament s'han
imposat, que el meu text desvetlli els estúpidos raxals que ja saben

Per això és que acudixo a vos, a demanar-vos ajuda, fista
en l'estimació que és cert en tancar i a la qual també és clar que
ja hi corresponc amb la que de lluny jo per vos sento.

Els serveis que voldria són dos: primer, que us prengues-
sieu la pena de llegir (no és pas molt llarg) el text de "Castells
enllars", que l'amic Cruzet us farà a mans. Hi tracto temes d'histò-
ria, i no soc pas, ni de bon tros, un historiador ben replet. Els
he tractat, a més, de cor i de memòria, és a dir, sense preparació
especial prèvia ni verificació posterior. Voleu veure, vos que
dormint hi veureu més que jo despert, si hi ha cap relleu? Em
saberia greu que alguns se m'escassés, perquè això podria afavorir i
perjudicar la feia que, com sabem, no hi toca, jo defenso, - i
que em penso és la "nostre". Vos, amb un sol cop d'ull, en podreu
llegir de tota arribada.

L'altre servei, si creieu que la cosa s'ha val, és que
en els possibles casos no m'oblidés la censura. Us juro que ni
remotament jo crec que sigui pecaminós, en cap sentit honest, si que
jo dic i dono a entendre. I per això trobaria una injustícia més de
les venim soltant als catalans, que ni ens deixessin dir coses tan
clares, elementals, certes i exposades amb tanta de mesura.

Per acabar tot el meu agraïment. Jo encara penso estar
per aquí tot l'octubre. Si us llicencés de passar-hi i deixar-vos veure,
re, n'estaria molt content. Altament, us ofereixo des d'ara, que